

A parlamentből jelentjük

Dr. Petri Gábor felszólalása

Dr. Petri Gábor szegedi képviselő, egyetemi tanár, a szegedi I. sz. Sebészeti Klinika igazgatója felszólalásában elsősorban a IV. ötéves terv egészségügyi vonatkozásával foglalkozott. — Az egészségi és szociális ágazatra a tervben 6-7 milliárd forintot beruházási feladat vár, amelynek nagy része építést jelent — mondotta, majd az egészségügyi építkezések késedelmességéről, nehézségeiről beszélt. Javasolta annak megoldását, hogy az egészségügyi beruházásokban az építőipar ne legyen kevésbé érdekelt, mint például az ipariakban.

Foglalkozott a tervjavaslat által ugyancsak kiemelt műszer- és géppark fejlesztéssel is. — Teljesen elfogadhatatlan az a mostanában elharapódzó gyakorlat — mondotta —, amely szerint egyre több devizát pazarolunk olyan beszerzésekre, amelyeket a hazai ipar vagy a baráti országok technikai adottságai alapján is ki lehetne elégíteni.

A továbbiakban az egészségügyi dolgozók bér- és szociális kérdéseiről szólott: — A szakképzett középfokú dolgozók legutóbbi bérrendezése egyelőre megállította a rohamos kiáramlást erről a pályáról, de még nem váltotta valóra az egészségügyi szakszervezetnek azt a régi kívánságát, hogy a szakképzett egészségügyi dolgozók bére elérje a szakmunkásokét. Azok, akik nem közvetlenül a betegágyánál, hanem például rendeléseken dolgoznak, illetmény dolgában még kedvez-

zötlenebb helyzetben vannak. Hasonló a helyzet az úgynevezett nem szakképzett egészségügyi dolgozók tekintetében. Az új ötéves terv örvendően módon előtérbe helyezi a gépekkel és műszerekkel való ellátás fejlesztését, amihez természetesen szakképzett technikusokra van szükség. A bérrendszer ebben a kategóriában sem tud versenyre kelni az iparban elérhető keresettel. Az ismert és teljes joggal kifogásolt anomáliák ellenére nyíltan meg kell mondani, hogy a felsőoktatás kívüli orvosi fizetések hosszú ideje stagnálnak és ez komoly akadály, annak, hogy a fiatalokat egyes hiányszakmákra lehessen irányítani. Mindez felveti az egészségügyi dolgozók általános és differenciált bérrendezésének közeli esedékességét.

Végül az orvostudományi kutatások támogatásáról szólott. Amint mondotta, a párt

tudománypolitikai irányelveiben félreérthetetlenül leszögezte a tudományos kutatás fokozott támogatásának szükségességét, valamint azt a kívánalmat, hogy ez idő szerint nagymértékben kell támaszkodni a tanszéki kutatásokra.

Köztudomású, hogy az orvostudomány területén folyó különböző szintű kutatásoknak csupán egy részét finanszírozza az MTA, míg a kutatásoknak jóval szélesebb sávját az Egészségügyi Minisztérium támogatja a maga költségvetéséből. A dologi kiadások fedezésével nincs is baj, azonban a gép- és műszerhitelekben nincs elkülönítve a mindennapos gyógyító tevékenység gép- és műszerellátásának pénzügyi fedezete, a szoros értelemben vett kutatási eszközétől. Világos dolog, hogy a rovat egyszerű megosztása a két feladat közt legfeljebb az adminisztrációt tenné még bonyolultabbá, ha a ráfordítás ugyanakkora marad, mint eddig. A jelen helyzetben viszont akármelyik feladatot részesítjük előnyben, az csupán a másik kárára lehetséges, mindkettőt pedig egyszerre nem győzzük. Éppen ezért a gyógyításhoz szükséges eszközök programos fejlesztése mellett kívánatos volna a kutatási eszközök részarányának növelése annak érdekében, hogy meg tudjuk valósítani a tudománypolitikai irányelvekben kijelölt célokat.

Befejezésül a törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

és városképi jelentőségű építmény áll védelem alatt. E területen további tennivalóink: a helyreállítás után egységes intézkedéssel biztosítunk műemlékeink további megővését, karbantartását; műemlékeink további helyreállítás utáni megőrzéséről, karbantartásáról is gondoskodunk.

— A történelmi korok emlékein kívül még egy jelentős kötelesség teljesítésének 24. órájában vagyunk — folytatta —, ez pedig népi építészeti emlékeink védelme. Európa-szerte egyedülálló népi építészeti emlékeink a fejlődés eredményeként törvényszerűen eltűnnek. A legértékesebbeket és legjelentősebbeket megmenteni és megőrizni szintén népünk múltjának alkotó munkájának megbecsülését jelenti.

Végül idegenforgalmunk fejlesztésével és e fejlesztés kulturális kapcsolatával foglalkozott.

Dr. Dömötör János vásárhelyi képviselő, a Tornyai János Múzeum igazgatója többek között arról szólt, hogy történelmünk, kultúránk tárgyi emlékeit őrző és gyűjtő múzeumok milyen fontos szerepet töltenek be közmuvelődésünkben. Az ott folyó széles körű tudományos munka és népművelő tevékenység alapján válnak a kultúra és a természet kincsei valóban közkincsé. Elmondotta, hogy a magyar múzeumügy több évszázados múltra tekinthet vissza, de egyetlen korszakban sem ért el megközelítően sem olyan dinamikus fejlődést, mint a felszabadulás óta eltelt negyedszázadban.

— És éppen e rohamos fejlődésből fakad az egyik legnagyobb gond, probléma — mondotta —, melynek megoldása nélkül tulajdonképpen csak fél munkát végteztünk. Ez pedig az, hogy tárgyi emlékekről van szó, melyek anyagból vannak és az anyag természeténél fogva ki van téve különböző károsodásnak. Ahhoz tehát, hogy ezek az emlékek valóban megmaradjanak és az utánunk következő nemzedékek számára szóljanak népünk múltjáról, alkotó tevékenységéről, és dokumentálják korunkat is, nemcsak össze kell gyűjteni ezeket, de meg is kell őrizni, karban kell tartani, állagukat meg kell védeni. És ez, ami-ről a gyűjtés örömeiben, a gyarapodás lelkesítő eredményei közben elfeledkeztünk.

A múzeumokban jelenleg őrzött mintegy 6 millió műtárgy megőrzése, megővése érdekében szólt arról az országgyűlési képviselő, hogy a korszerű restaurálás, konzerválás technikai lehetőségeiről, feltételeiről országonként szükséges gondoskodni. Javítani kell a személyi feltételeken is. Elsősorban a szakemberképzés megnyugtató megoldásával, az állagmegővő természetesen megfelelő raktározási körülmények és szükségesek. Emlékeztetett arra, hogy a múlt

év decemberében a kulturális bizottság 6 millió forintot javasolt az ez évi költségvetés tételai közé e célra. Részben a nem alkalmas idő, részben a kimunkálatlanság miatt e tétel akkor nem került a költségvetésbe. — Eppen ezért szükségem látom most ismételt felhívni a figyelmet, hogy a feladat és veszély továbbra is megmaradt — hangsúlyozta. — A problémák éppen a felszabadulás utáni nagyszabású fejlődés és gyűjtőmunka eredményeiből fakadnak, és munkánk befejezése, eredményessége érdekében az eddigienél fokozottabban kell áldoznunk kultúránk megőrzése érdekében.

Múltunk értékeinek, népünk évszázados alkotó munkájának megbecsülését szolgálja az a nagyszabású program — folytatta dr. Dömötör János —, melyet műemlékeink védelmében valószínűsíthetően megvalósítottunk meg, különösen az utolsó 10 évben. Műemlékeink védett építményeinek megővásával, fennmaradásának biztosításával és hasznosításával nemcsak elvont művészeti, kulturális értékeket szolgálunk, hanem a tudatformálásban, a hazafiaságra való nevelésben is jelentős szerepet töltünk be — hangsúlyozta. Az eddigi munka eredményeit méltatva állapította meg, hogy ma már megközelítően 10 ezer műemlék, műemlék jellegű

Somogyi Károlyné felvétele

ÚJ BOLT TARJÁNBAN. Ma, szombaton nyílik meg a MÉK új élelmiszerüzlete Tarjánban. A 360 négyzetméter alapterületű helyiségben mindenféle élelmiszer soraközik bő választékban a pultokon. Zöldséget, gyümölcsöt, tokehúst és cukrászkészítményeket is árulnak a boltban, amely több száz családnak teremt új, a lakáshoz közeli bevásárlási lehetőséget

SZEGEDI MUNKÁSELET

1

Másfél szobás lakás Odeszszában, Újszegeden. Az ajtón a név: Kardos János. A vízművek dolgozója.

Ahogy leülünk, kissé zavartan érzem magam. A tévében az úszó Európa-bajnokságot közvetítik. A csatlád élne a maga megszokott esti életét, én meg ismeretlenül beállítok hozzájuk. De aztán, amikor elhangzik az első „te”, feloldódik zavartságom, amely különben sem tartozik különösebben szakmánk kelléktárához. Beszélgetünk: életéről, a családról, a lakásról, munkahelyéről és terveikről.

Hogyan is kezdődött? Kardos János 1952-ben végzett el az általános iskolát. Nehéz évek jártak akkoriban. Hat testvére volt. Továbbtanulásra nem is gondolt, Ipari tanuló lett. Mivel Szegeden nem volt munka, Váráshelyen, Budapesten és Pécsen dolgozott. Közben két szakmát szerzett: ács és épületasztalos lett. 1956-ban tért vissza Szegedre. A fürdővállalathoz került. Aztán a szükségből elmulasztott tanulás következett. Pártiskola, munka az ifjúsági mozgalomban és a pártban, majd a marxista-leninista esti egyetem, melyet most fejezett be. Most az építőipari technikum első osztálya van soron.

2

A kiterő múltba tekintés talán kissé hosszúnak látszik. Pedig szükség van rá, hiszen szorosan hozzátartozik mindez Kardos János munkában töltött éveéhez. Azokhoz az évekhez, melyek eredményeként sikerült megteremtetni a család jelenlegi egzisztenciáját.

Feleségével együtt mindketten keresők. Ő havonta 2550, felesége — aki ugyanakkor a vállalatnak a bérosztályán dolgozik — havi 1750 forintot keres. Ez a jövedelem háromjukt között oszlik meg. Mire költik? Mint kiderül, nagy részét élelemre, ruházkodásra. A lakás és berendezése ugyanis már megvan. Igen, a lakás...

— Akkoriban gyakran volt zsiroskenyér a vacsora — mondja Kardos János, és hozzáteszi:

— Egy ismerősöm panaszkodott nemrég, hogy még mindig nem kapott lakást. Pedig már lassan negyven éves és nem is keres rosszul. Miért vár másra? Hiszen befizethetne egy szövetkezeti lakásra.

Mint ahogyan azt ők is tették 1963-ban. Akkor már két éve házask voltak. Szülőknel, testvéreknél éltek. Aztán 17 ezer forint befize-

tése árán lakáshoz jutottak. Szövetkezeti lakáshoz. Be is bútorozták rögtön. Eladták a motorkerékpárt, a régi, öröklött bútort az újért. Aztán jött a hűtőszekrény, 1966-ban a televízió. A megfeszített takarékoskodás évei voltak azok. A „beljebbcsavart nadrágszifj” időszeke. Most azonban már túl vannak ezen. Már nem okoz gondot egy nyaralás. Az idén a Balatonon töltöttek két hetet, Siófokon, a vállalat által bérelt házban. Igaz, a 16 napos szovjetunióbeli körutat jövőre halasztották. Az a 10 ezer forint kettőjüknek mégiscsak sok lett volna.

3

A nehezen már túl vannak. Lakáshoz jutottak és be is rendezték azt. Így aztán nem is kell már túl szorosan fogni a pénzt. Két kis táskarádiót mutat:

— Már ezt is megengedhetjük magunknak. A feleségemnek és nekem külön rádió. Erre néhány éve még aligha gondolhattunk volna. Igaz, az Orbitába ceruzaelem való, és csak nagyritkán lehet kapni. Akkor sem árt némi ismeretség.

Téhat megvan a lakás, a berendezés, no meg az esti egyetem oklevele. Most már a szakmai dolgok jönnek. Az építőipari technikum.

— Már felvettek az esti egyetem filozófiai szakára. Végül mégis úgy döntöttem, hogy előbb jöjjön a szakma. Nemrégiben úgy éreztem, hogy ennél a vállalatnál nincs számomra perspektíva. Ki akartam lépni. Aztán mégiscsak maradtam.

Igen, maradt. Mert a vállalat nem sokára ötszöröse fejleszti építőrészlegét. Ezért most gyakorlati szakmai tudását elméletivel egészíti ki. Szakmai szempontból is megtalálta értelmét annak,

4

— De ne csak rólam beszéljünk! Én nem tartozom minden szempontból az átlaghoz.

Mármint úgy érte nem, hogy túl van a kezdés nehézségein, gondjain. Mert a hozzá beosztott szakmunkások átlagkeresete is 2200—2300 forint. Lényegében hozzá hasonlóan élnek. De ahol sok a gyerek, vagy akik pályájuk kezdetén állnak? Nem mindenütt a legjobb a helyzet. Főként a fiataloknál. Talán a legnagyobb gond manapság a lakás. A fiatalok évekig laknak albérlésben, ahol nagyon nehéz a lakásra való összegyűjtés. Egyik munkatársa 2200, felesége (ővönő) 1300 forintot keres. Nem rossz jövedelem. De ha ebből lakásra is kell gyűjteni és a házastársak számára nem ritkán 800—1000 forintos albérlési díjat is fizetni? Igen, nehéz a kezdet.

Kardos János 34 éves. Már túl van a pályakezdés gondjain. Nős, hat éves szép fia van. Szövetkezeti lakása másfél szobás. Két szakmája van, jelenleg csoportvezető. Tanul. 1967-ben megkapta a vizsgadalkodás Kiváló Dolgozója kitüntetését. Személye: a munka és a tanulás.

Közben végetért a tévében az Európa-bajnokság. Beszélgetés közben csak epizódiként villant fel a kisfiú álmos nyújtózása, amint a mama fürdetni, aludni vitte. Igen, alaposan belemélyedtünk a beszélgetésbe.

Szávay István

Pártértekezletek

Megalakult a szegedi olajipari pártbizottság

Tegnap délelőtt a szegedi közolajkutató üzem művelődési termében küldöttértekezletet tartottak a szegedi szénhidrogén-medencében dolgozó kommunisták. A küldötteteket dr. Varga Dezső, az MSZMP Szeged városi bizottságának titkára üdvözölte, majd — a Szeged városi párt-végrehajtóbizottság határozata alapján — javasolta, hogy az értekezlet válassza meg a szegedi olajipari pártbizottságot, annak

végrehajtó bizottságát, valamint titkárát.

A pártértekezletet Csizmeg István, a Nagyalföldi Köolajkutató és Feltáró Üzem szegedi üzemegységének csücsitkára nyitotta meg és ismertette a jelölő bizottság javaslatát. Ennek alapján a küldöttértekezlet sorából 35 tagú pártbizottságot választott. A megalakult pártbizottság megválasztotta a végrehajtó bizottsága kilenc tagját; a végrehajtó bizottság titkára Kovács Attila lett.

Dorozsmai és kisteleki kommunisták tanácskozása

Kiskundorozsmát, Szeged szerves részének tekintik a helybeliek és az idegenek is. A nagyközség egyébként a járás népesebb települése, több mint 10 ezer ember lakja, s határa alig választja el Szegedtől. Ez a körülmény meghatározza a dorozsmai lakosság életét is: körülbelül négyezer ember a szegedi iparvállalatoknál találja meg munkahelyét. Évek, évtizedek óta szeretnék a dorozsmaiak, ha Szegedhez tartoznának, ezt követeli meg a kialakult helyzet és ezt követelné meg az ott lakók érdeke is.

Tegnap a nagyközség kommunistáinak küldötti megbeszélést a legfontosabb tennivalókat, véleményét mondták a kongresszusi irányelvekről, a módosításra váró szervezeti szabályzatról és megválasztották a közégi

pártbizottság tisztségviselőit. A pártbizottság beszámolóját Ambrus Péter terjesztette a küldöttek elé. A beszámoló igen tartalmas volt és alkalmat adott a termékeny vitára. A pártértekezleten részt vett Gruber János, a járási pártbizottság titkára is. A pártbizottság tagjait és a bizottság titkárát titkos szavazással újjáválasztották; a titkár újból Ambrus Péter.

Kisteleken is tegnap tartották meg a közégi pártértekezletet. Ezen megjelent dr. Antalffy György, a Csongrád megyei párt-vezető tagja és dr. Kovács József, a járási pártbizottság első titkára is. A pártértekezleten Balán Miklós terjesztette elő a közégi pártbizottság beszámolóját, majd a tartalmas vita után megválasztották a kisteleki pártbizottságot, amelynek titkára Mestis Zoltán lett.